

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА
ОБЛАСТ ГЕРМАНИСТИКА И ГРАМАТИКА, СЕМАНТИКА, СЕМИОТИКА,
СИНТАКСА НА ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр.1902-209/4 од 27.11.2018 година донесена на 183. седница на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет, одржана на 27.11.2018 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на *наставник во сите звања* за наставно-научната област *германистика и граматика, семантика, семиотика, синтакса* на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ на 14.11.2018 година.

Во предвидениот рок на Конкурсот се пријави само кандидатката д-р Драгана Кузмановска, доцент на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

По деталното разгледување на приложената документација, Рецензентската комисија има чест и задоволство на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип да му го поднесе следниов:

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатката **доц. д-р Драгана Кузмановска** е родена на 20.11.1980 година во Штип. Основно и средно образование (јазичната насока во ДСУ Гимназија „Славчо Стојменски“, со одличен успех) завршува во Штип. Своего понатамошно усовршување го продолжува на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и во 2003 година се стекнува со звањето *дипломиран професор по германски јазик и книжевност*.

По дипломирањето има неколку студиски престои во Виена (Австрија) на Виенскиот универзитет “Wiener Universität”.

Во учебната 2003/2004 година работи како професор по германски јазик во ОУ „Димитар Влахов“ и во ОУ „Гоце Делчев“ во Штип. А во периодот од 2004 до 2007 година работи како професор по германски јазик во ДСУ Гимназија „Славчо Стојменски“ и во ОУ „Гоце Делчев“ во Штип.

Своего понатамошно усовршување го продолжува на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ на постдипломски студии во учебната 2003/2004 година. Сите испити предвидени со програмата за постдипломски студии ги положува само за една учебна година со просечен успех 9.00.

Во 2005 година со Решение од Министерството за правда е поставена за постојан судски преведувач од македонски на германски јазик и обратно во Основниот суд во Штип.

Во 2007 година на седница на Матичната комисија со Одлука бр. 866 од 4.6.2007 година за основање на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип е избрана во звање помлад лектор по предметот Германски јазик на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, каде што ги предава предметите: Германски јазик 1, 2, 3, 4, 5 и 6 како избран предмет – втор странски јазик на Економскиот факултет и Германски јазик 1 и 2 на Правниот факултет, Педагошкиот факултет, Факултетот за музичка уметност, Факултетот за медицински науки, Високата здравствена школа и на Факултетот за природни и технички науки.

Во 2008 година е основан Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип каде што работи како лектор по германски јазик и ги одржува лекторските вежби по предметите Современ германски јазик 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 и 8.

Магистерскиот труд под наслов „*Лексичката негација во германскиот и нејзините еквиваленти во македонскиот јазик*“ успешно го одбранува во 2009 година и се стекнува со академски степен *магистер на филолошки науки* на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

На седница на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, одржана на 3.6.2010 година, е избрана во наставно-стручно звање лектор по германски јазик на истиот факултет. Во изборниот период предава неколку предмети од областа на германистика на матичниот факултет (Современ германски јазик - лекторски вежби 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, Лексикологија вежби) и германски јазик на Економски факултет и на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

На 25. редовна седница на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, одржана на 30.9.2009 година, по деталното разгледување едногласно бил усвоен Извештајот на Рецензентската комисија за утврдување на подобноста и оспособеноста на кандидатката м-р Драгана Кузмановска за научна работа, при што ѝ е одобрена темата за докторска дисертација под наслов „*Пословици и поговорки со анимална компонента во германскиот и во македонскиот јазик*“. На 5.2.2014 година со успешна одбрана на својата докторска дисертација се здобива со академски степен *доктор на филолошки науки*. На 105. седница на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, одржана на 2.6.2014 година, кандидатката е избрана во наставно-научно звање доцент по германистика на истиот факултет, каде што ги предава предметите Синтакса на германскиот јазик 1 и 2, Лексикологија на германскиот јазик, како задолжителни предмети на Катедрата по германски јазик и книжевност и предметите Фразеологија на германскиот јазик, Зборообразување во германскиот јазик и Семантика на германскиот јазик.

Во текот на својата работа на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип учествува на повеќе меѓународни симпозиуми, конгреси и конференции во земјава и во странство, како од областа на образованието и воспитанието, така и од областа на својата тесно-стручна усовершеност од областа на филолошките науки со посебен акцент на германистиката.

По предлог на ректорот на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, проф. д-р Блажо Боев, на 27.6.2016 година, со Одлука бр. 0201 – 568/3 од 27.6.2016 година, Универзитетскиот сенат ја избра доц. д-р Драгана Кузмановска за декан на Филолошкиот факултет. Во овој период кандидатката покажа извонредни менаџерски способности на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип со вложување на огромен труд и напор да ја развива дејноста на факултетот како високообразовна институција, и тоа не само на полето на јазикот, литературата, образованието и културата, туку и на полето на различни други дејности поврзани со науката и истражувањата, како што е соработката со домашните и со странските универзитети.

Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање вонреден професор

1. Доцент од научната област во која се избира, Одлука бр. 2402-104/5 од 105. седница на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет, одржана на 2.6.2014 година. Рефератот од Рецензентската комисија е објавен во Универзитетски билтен бр. 124
2. Објавени најмалку шест научноистражувачки трудови во соодветната област во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во последните пет години.

Објавени трудови:

1. Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana and Daskalovska, Nina and Dimova, Violeta *Developing Phraseological Competence in Foreign Language Learners* 12th International Technology, Education and Development Conference INTED 2018, 5-7 March 2018, Valencia, Spain. INTED (from 2010 to 2017) already accepted and indexed in ISI Conference Proceedings Citation Index (Web of Science) од 2007 година
2. Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana and Daskalovska, Nina and Dimova, Violeta *Greater degree of equivalence of phraseologisms from mother tongue as a fertile ground for studying them in a foreign language* 12th International Technology, Education and Development Conference INTED 2018, 5-7 March 2018, Valencia, Spain INTED (from 2010 to 2017) already accepted and indexed in ISI Conference Proceedings Citation Index (Web of Science) од 2007 година
3. Kirova, Snezana and Ulanska, Tatjana and Kuzmanovska, Dragana and Ivanova, Biljana *Computerisation in mandatory schooling in Macedonia with an account to foreign language teaching* 11th International Technology, Education and Development Conference INTED 2017, 6-8 March, 2017, Valencia, Spain. INTED (from 2010 to 2017) already accepted and indexed in ISI Conference Proceedings Citation Index (Web of Science) од 2007 година
4. Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana *Македонскиот предлог на – камен на сонување кај изучувачите на германскиот и англискиот јазик* Втора меѓународна научна конференција „ФИЛКО“ - Филологија, култура и образование, 10-11 May 2017, Voronezh, Russia од 2016 година
5. Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana *Еквивалентност помеѓу поговорките и пословиците во македонскиот, германскиот и англискиот јазик* (2015) In: *Јазичната слика на светот*, 23-24 Apr 2015, Skopje, Macedonia од 2009 година
6. Dimova, Violeta and Kirova, Snezana and Kuzmanovska, Dragana *Literary text and its implications in teaching languages* International Journal, Scientific and Applicative Papers, 22 (6). 1485-1488. ISSN 1857-923X од 2009 година
7. Daskalovska, Nina and Dimova, Violeta and Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana and Ulanska, Tatjana and Tasevska, Marica and Hadzi-Nikolova, Adrijana *The role of supplemental instruction in improving students' language competence at the Faculty of Philology* Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 19.3 (14). pp. 185-191. ISSN 1857-923X од 2009 година

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Во 2007 година на седница на Матичната комисија (бр. 866 од 4.6.2007 година) за основање на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип е избрана во звање **помлад лектор** по предметот Германски јазик на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Во текот на своето работење на Универзитетот „Гоце Делчев“ ги предава предметите: Современ германски јазик 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 и 8 на Филолошкиот факултет и Германски јазик 1, 2, 3, 4, 5 и 6 како избран предмет – втор странски јазик на Економскиот факултет

и Германски јазик 1 и 2 на Правниот факултет, Педагошкиот факултет, Факултетот за музичка уметност, Факултетот за медицински науки, Високата здравствена школа и на Факултетот за природни и технички науки.

Во 2009 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје со одбранетата тема „Лексичката негација во германскиот и нејзините еквиваленти во македонскиот јазик“ и постигнат успех од 9,00 се стекнува со академски степен магистер на филолошки науки. На 3.6.2010 година следи и нејзиниот избор во наставно-стручното звање **лектор** по германски јазик на истиот факултет, каде што предава неколку предмети од областа на германистика на матичниот факултет (Современ германски јазик - лекторски вежби 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, Лексикологија вежби) и германски јазик на Економски факултет и на Правен факултет).

На 5.2.2014 година со успешна одбрана на својата докторска дисертација под наслов „Пословици и поговорки со анимална компонента во германскиот и во македонскиот јазик“ се здобива со академски степен доктор на филолошки науки. На 105. седница на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, одржана на 2.6.2014 година, кандидатката е избрана во наставно-научното звање **доцент** по германистика на истиот факултет, каде што ги предава предметите Синтакса на германскиот јазик 1 и 2, Лексикологија на германскиот јазик, како задолжителни предмети на Катедрата по германски јазик и книжевност и предметите Фразеологија на германскиот јазик, Зборообразување во германскиот јазик и Семантика на германскиот јазик.

По предлог на ректорот на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, проф. д-р Блажо Боев, на 27.6.2016 година, со Одлука бр. 0201 – 568/3 од 27.6.2016 година Универзитетскиот сенат ја избира доц. д-р Драгана Кузмановска за декан на Филолошкиот факултет.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Во изборниот период д-р Драгана Кузмановска учествува на повеќе меѓународни симпозиуми, конгреси и конференции во земјава и надвор од неа, како од областа на образованието и воспитанието, така и од областа на својата тесно- стручна усовршеност, односно од областа на филолошките науки, при што има објавено поголем број стручни и научни трудови, а други се во печат.

Со Одлука бр. 1902-82/28 од 10.5.2016 година доц. д-р Драгана Кузмановска е член на Редакциското тело на Меѓународниот зборник на трудови на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Со Одлука бр. 1902-82/29 од 10.5.2016 година е член на Редакциското тело на Меѓународната научна конференција на тема „Климентовото дело“.

Со Одлука бр. 1902-82/24 од 10.5.2016 е член на Редакциското тело на Зборникот на трудови од Првата меѓународната научна конференција „ФИЛКО“ – филологија, култура и образование, каде што е главен и одговорен уредник.

По покана на деканот на Факултетот по класични и нови филологии при Софискиот универзитет „Св. Климент Охридски“, проф. д-р Мадлен Данова, на 20.12.2017 година д-р Драгана Кузмановска одржува предавање со наслов „Phraseologismen als Schmuck der Sprache“ пред германистите на истиот факултет.

Учество во проекти финансирани од Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип (e-репозиториум на УГД)

1. Dimova, Violeta and Daskalovska, Nina and **Kuzmanovska, Dragana** and Karanokolova-Cocorovska, Lusi and Mladenovski, Ranko and Leontik, Marija and Celik, Mahmut and Marolova, Darinka and Koceva, Vesna and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana and

- Todorova, Marija and Ulanska, Tatjana and Tasevska, Marica and Grkova, Marija (2018) **Евалуација на наставата по јазик и книжевност во високото образование.** [Project]
2. Daskalovska, Nina and Dimova, Violeta and **Kuzmanovska, Dragana** and Venovska-Antevska, Snezana and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana and Ulanska, Tatjana and Tasevska, Marica and Hadzi-Nikolova, Adrijana (2017) **Дополнителната настава во функција на подобрување на знаењата на студентите на Филолошкиот факултет.** [Project]
 3. Daskalovska, Nina and **Kuzmanovska, Dragana** and Jakimovska, Svetlana and Marolova, Darinka and Velinova, Eva and Karanikikj, Jovana and Belcev, Tole and Petkovska, Biljana and Basovska, Meri (2016) **Стекнување и развивање на преведувачко-толкувачките компетенции кај студентите на насоката за преведување и толкување преку примена на најновите транслатолошки достигнувања и технологии.** [Project] (Submitted)
 4. Dimova, Violeta and Denkova, Jovanka and Karanikolova-Cocorovska, Lusi and Ivanovska, Biljana and Belcev, Tole and Mladenoski, Ranko and Daskalovska, Nina and Leontik, Marija and Celik, Mahmut and Kukubajska, Marija Emilija and Kusevska, Marija and Jakimovska, Svetlana and **Kuzmanovska, Dragana** and Marolova, Darinka and Velinova, Eva and Kirova, Snezana and Petkovska, Biljana and Todorova, Marija and Prodanovska, Vesna and Donev, Dragan and Koceva, Vesna and Iliev, Krste and Pop Zarieva, Natalija and Krsteva, Marija and Markoska, Nadica and Karanikikj, Jovana and Ulanska, Tatjana and Golakov, Kostadin and Tasevska, Marica and Hadzi-Nikolova, Adrijana (2016) **Ментор.** [Project] (Submitted)

Рецензирани учебни помагала објавени на е-библиотеката на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип

Kuzmanovska, Dragana (2018) *Deutsche Phraseologie (Германска фразеологија)*. ISBN 978-608-244-043-9.

Kuzmanovska, Dragana (2018) *Практикум - Deutsche Phraseologie (Германска фразеологија)*. ISBN 978-608-244-541-0.

СПИСОК НА ОБЈАВЕНИ НАУЧНИ И СТРУЧНИ ТРУДОВИ И НИВНА ЕВАЛУАЦИЈА (2014– 2018)

2014

1. **Kuzmanovska, Dragana** and Petkovska, Biljana and Nicheva, Vesna (2014), *Успешен трансфер на поговорките и пословиците од еден во друг јазик.* Годишен зборник 2013 - Филолошки факултет, УГД - Штип. ISSN 1857-7059

Евалуација: Врз основа на бројните проучувања извршени во рамките на лексикологијата, фразеологијата и паремиологијата се дојде до заклучок дека постоечките, навидум, тешко преводливи јазични категории, какви што се поговорките и пословиците, се преводливи, односно имаат свои еквиваленти дури и во јазиците со различна фразеологија. Јазикот служи за складирање и трансфер на објект на колективното искуство, а ваквите јазични категории се манифестираат најјасно во фразеологијата, па оттаму е интересот на авторите за оваа тема.

2. Petkovska, Biljana and Kirova, Snezana and **Kuzmanovska, Dragana** (2014), *Проектот како важен елемент во остварување на наставниот процес*. Савремене тенденције у наставним и ваннаставним активностима на учителским (педагошким) факултетима. pp. 322-327. ISSN 978-86-6301-011-6

Евалуација: Трудот се занимава со проектот како една од многуте наставни методи кои веќе долго време се користат. Насекаде се зборува за глобален свет кој брзо се менува, влади и организации повикуваат на нов вид на образование кое ќе инспирира, поврзува и ќе им дава права на студентите. Во трудот се зборува за проектот како еден од елементите на успешна настава и се наведуваат некои предности на оваа наставна метода. Клучни зборови: иновации, групна работа, искусствено учење, наставни методи.

3. **Kuzmanovska, Dragana** and Kirova, Snezana and Petkovska, Biljana (2014), *Три методи за учење на новите генерации*. Воспитание - списание за образовна теорија и практика, 9 (13). pp. 87-93. ISSN 1857- 8705

Евалуација: Во трудот се зборува за воведување на промени во образовниот процес и се потенцираат поволностите од тоа. Станува збор за усогласување на истите со потребите на новите генерации ученици кои не се вклопуваат во традиционалниот образовен процес и за кои е неминовно воведување на новини. Иако денес образованието подлежи на многубројни промени кои се однесуваат на наставниот план и програма, на наставата и учењето, на училиницата, на оценувањето и на технологијата, трудот се фокусира на нивното приспособување кон новите генерации на ученици.

4. **Kuzmanovska, Dragana** and Kirova, Snezana and Petkovska, Biljana (2014) *Анализа на фразеолошките единици со компонентата „уста“ во германскиот и во англискиот јазик*. Годишен зборник 2014 - Филолошки факултет, УГД – Штип

Евалуација: Се прави обид да дадат конкретни примери поврзани со семантиката на фразеолошките единици, како и да се идентификуваат факторите кои влијаат врз нивното формирање. На проблемот му се пристапува, главно, врз основа на лексикографски материјали од речници. Пред да се започне со анализата на податоците за фразеолошките единици, се обрнува внимание на лексемата уста „Mund/mouth“ - дел од главата која е одговорна за важни животни функции какви што се зборувањето, јадењето итн. Може да се претпостави дека фразеологијата и тематската разновидност на единиците ќе бидат директно поврзани со основното лексичко значења на зборот уста „Mund/mouth“. Предмет на интерес се фразеологизмите со оваа компонента во германскиот, англискиот и во македонскиот јазик, односно нивните еквиваленти и нивниот степен на идиоматичност.

5. **Kuzmanovska, Dragana** and Petkovska, Biljana and Kirova, Snezana (2014) *Наставникот како главна нишка во забавување на процесот на заборавање кај учениците*. In: Современото воспитание и образование - состојби, предизвици и перспективи, 14 May 2014, Stip, Macedonia.

Евалуација: Во овој труд се зборува за процесот на учење кај учениците, кој е проследен од меѓусебно поврзаните процеси на помнење и заборавање. За да можеме прецизно да го определиме процесот на учење потребно е најнапред да се позанимаваме со процесот на помнење, како и со процесот на заборавање, каде што ќе го ставиме акцентот на нашево истражување, затоа што сметаме дека во наставниот процес, односно во процесот на учење е потребно да се влијае на забавување на процесот на заборавање кај учениците. Дали ова забавување на процесот на заборавање кај учениците е возможно или, пак, е нужно? Во овој труд се обидуваме да го дадеме одговорот на ова прашање и на прашањата поврзани со овој процес.

6. Petkovska, Biljana and Kirova, Snezana and **Kuzmanovska, Dragana** (2014) *Улогата на наставникот во изучувањето на странските јазици*. In: Современото воспитание и образование - состојби, предизвици и перспективи, 14 May 2014, Stip, Macedonia.

Евалуација: Целта е да се утврди улогата на наставникот во изучувањето на странските јазици. Трудот се задржува на улогата на наставникот и неговото мотивирање на учениците во однос на изучувањето на странските јазици, нивното активно учество во процесот на учење на јазикот, со што тие би се приспособиле на социјалниот живот и би станале дел од глобалното општество.

2015

7. Petkovska, Biljana and Kirova, Snezana and **Kuzmanovska, Dragana** (2015) *Ставовите на студентите во врска со наставничките компетенции*. In: Научно-стручна трибина „Компетенциите и професионалниот развој на учителот во 21 век“, 3 Oct 2014, Stip, Macedonia.

Евалуација: Се прави анализа на ставовите на студентите во врска со наставничките компетенции. Во овој труд се разработуваат ставовите и мислењата на студенти од II и IV година од ФФ при УГД - Штип преку анкетен лист во врска со тоа дали и колку нивните наставници ги поседуваат наставничките компетенции во европска смисла кои се важен фактор за успешноста на наставата воопшто, како и на студентските постигнувања и мобилност.

8. **Kuzmanovska, Dragana** and Petkovska, Biljana and Kirova, Snezana (2015) *Јазиците - мостови и сидови во комуникацијата*. In: Second International Scientific Conference: Social change in the global world, 3-4 Sept 2015, Stip, Macedonia.

Евалуација: Трудот ги наведува најзначајните функции на јазикот и видови на комуникација. Во современиот свет сè повеќе се истакнува потребата од културна размена на информации помеѓу лица од различни култури и сè почесто јазичната и културната разновидност се сметаат за вистинско богатство. Успешниот проток на информации е за општествено добро и затоа е значајно сите да се вклучат во изучување на повеќе странски јазици и рушење на досегашните бариери кои се испречуваат помеѓу различните народи и култури.

9. Petkovska, Biljana and **Kuzmanovska, Dragana** and Kirova, Snezana (2015) *Зошто да се учат странските јазици?* Годишен зборник 2015 - Филолошки факултет, УГД - Штип, 6. pp. 223-227. ISSN 1857-7059

Евалуација: Овој труд се осврнува на прашањето зошто да се учат странските јазици, која е мотивацијата за тие да се научат и која е придобивката од нив. Напредокот на технологијата овозможи да бидеме поврзани со сите луѓе во светот и да бидеме запознаени со сите случувања кои го опкружуваат истиот. Учиме за нови култури, традиции, обичаи и се запознаваме со нови земји – за сè е од голема корист познавањето на некој странски јазик.

10. **Kuzmanovska, Dragana** and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana (2015) *Креативноста и знаењето го креираат патот до училишниот успех*. Сосотојби, предизвици и перспективи во воспитанието и образованието во Република Македонија: зборник на трудови. pp. 59-62. ISSN ISBN 978-608-242-021-9

Евалуација: Кога зборуваме за современо училиште не зборуваме само за воведување на компјутери во наставниот процес, туку секако и за нешто повеќе. Токму тоа е предмет на истражување во овој труд во кој ќе се обидеме да откриеме нешто повеќе за современото училиште, односно за современата настава, наставници и ученици. Се осврнуваме на

една многу битна, но и многу често игнорирана нишка во современата настава, а тоа е поттикнување на креативноста кај учениците сè со цел продуцирање на образовани кадри кои подоцна во животот ќе можат полесно да ги преминуваат пречките на кои ќе најдат.

11. Marolova, Darinka and Kuzmanovska, Dragana (2015) *Повеќезначност во македонскиот и во германскиот јазик*. Годишен зборник 2015 - Филолошки факултет, УГД - Штип, 6 (1). pp. 82-90. ISSN 1857-7059

Евалуација: Трудот содржи истражување кое е спроведено со цел да се определи поимот 'повеќезначност' и да се интензивира неговата употреба како термин во македонската лингвистика, како и да се поткрепат видовите повеќезначност со соодветни примери од македонскиот и од германскиот јазик. Притоа егземплярно и компаративно се анализираат лексичката, морфолошката, синтаксичката, семантичката, референциската, лажната и прагматската повеќезначност. За мнозинство од појавите на повеќезначност во комуникацијата, говорителите стануваат свесни дури кога ќе настане некое недоразбирање, па дури и комична ситуација.

2016

12. Ivanova, Biljana and **Kuzmanovska, Dragana** (2016) *External assessment in the educational institutions in the Republic of Macedonia*. Knowledge, International Journal, Scientific and Applicative Papers, 15 (2). pp. 695-698. ISSN 1857 -92

Евалуација: Трудот обработува едно од најважните прашања за оценување на учениците во образованието кое е поврзано со ефикасноста на образованието, односно екстерното оценување. Секоја човечка активност завршува со перцепција и анализа на резултатите. Во наставниот процес како активност со посебна цел и задачи се појавува и потврдувањето на резултатите од работата на учениците и наставниците заедно. Резултатите сами по себе не се доволен показател на постигнатиот квалитет. Оценувањето на постигнатото ниво на квалитет во образованието треба да се базира на споредување на постигнувањата во дадена ситуација со претходно поставените цели и стандарди.

13. **Kuzmanovska, Dragana** and Sekerinova, Emilija (2016) *Технологиите во современата настава во средните училишта во Република Македонија*. Зборник на трудови / Прва меѓународна научна конференција филологија, култура и образование. pp. 449-456. ISSN 978-608-244-308-9

Евалуација: Во овој труд се воочуваат придобивките од примената на технологиите во современиот наставен процес преку прашалници спроведени помеѓу наставници по различни наставни предмети и ученици од трета година во средно училиште. Целта е да се осовремени наставата, а воедно да се мотивираат учениците и да се добие еден современ тек на одвивање на наставниот процес во средните училишта. Прашалниците се спроведени на часовите по германски јазик како втор странски јазик во средните училишта.

14. Kirova, Snezana and **Kuzmanovska, Dragana** and Ivanova, Biljana (2016) *Што треба модерното училиште да учи?* Образованието во XXI век – состојби и перспективи – Меѓународна научна конференција, Штип, 24 – 25 септември 2015. pp. 233-237. ISSN ISBN 978-608-244-275-4

Евалуација: Современите светски трендови во образованието ја наметнаа потребата од соодветни промени во организациската поставеност на училиштата како одговор на крупните општествено-економски промени и брзиот техничко-технолошки развој какви цивилизацијата не доживеала од пронајдокот на печатарска преса на Гутенберг. Целта на овие промени е да се воспостави процес на континуирано подобрување на работата во училиштата што, од своја страна, ќе доведе до обезбедување квалитет во образованието.

Од училиштето се бара да се приспособи и да одговори на современиот степен на развој, да нуди пријатна и топла атмосфера и да подготвува ученици кои ќе можат да одговорат на сите предизвици што со себе ги носи новото време. За да стане современо, училиштето треба да одговори на предизвиците на новото време и да има повратно дејство на општествените ресурси. Современото училиште ги урива границите наметнати од класичниот традиционален воспитно-образовен систем. Не се менува формулата на дидактичкиот триаголник ученик – наставник - наставна програма, но битно се менуваат улогите на секој од факторите.

- 15. Kuzmanovska, Dragana and Niceva, Vesna and Petkovska, Biljana (2016) *Интеркултурално комуникациски компетентен наставник*. Образованието во XXI век – состојби и перспективи – Меѓународна научна конференција, Штип, 24 – 25 септември 2015. pp. 409-412. ISSN ISBN 978-608-244-275-4**

Евалуација: Во основата на денешниот глобален свет лежи интеркултуралната комуникација. Трудот се обидува да даде одговор на прашањата: Што значи интеркултурално комуникациски компетентен наставник? Дали предрасудите и стереотипите се тие кои прават разлика меѓу наставниците и луѓето воопшто? Колку вербалната и невербалната комуникација доведуваат до интеркултуралност? Во овој труд се опфатени сите позитивни и негативни особини кои наставникот треба да ги поседува за да биде интеркултурално компетентен.

- 16. Ulanska, Tatjana and Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana (2016) *Семантичка споредба на терминологијата на сродство во англискиот и германскиот со македонскиот и српскиот јазик*. Зборник на трудови / Прва меѓународна научна конференција филологија, култура и образование, 18-19 март 2016, Штип. pp. 1030-1035. ISSN 978-608-244-308-9**

Евалуација: Се прави споредба помеѓу англискиот и германскиот јазик од една страна со македонскиот и српскиот од друга, осврнувајќи се на семантичкото поле на сродство. Целта на трудот е да се воочат разликите кај овие семантички полиња во споменатите јазици, како и да се истакне важноста на согледувањето на овие разлики при соочување со тешкотии со овие термини при превод или во наставниот процес. При создавањето на корпусот на овие термини користени се речници за соодветниот јазик. За анализата на овие термини направивме категоризација од неколку аспекти, како на пример, пол, генерација, страна итн.

- 17. Kuzmanovska, Dragana and Ivanova, Biljana and Kirova, Snezana (2016) *Advantages of using ICT in higher education*. Hikmet, Journal of Scientific Research, 2 (28). pp. 65-69. ISSN 1857-5935**

Евалуација: Во овој труд се разработуваат предностите од користење на ИКТ на студентите по германски и англиски јазик на ФФ при УГД и спроведено е истражување во однос на алатката Moodle, која активно се користи на Филолошкиот факултет при УГД - Штип. Спроведено е истражување како оваа модерна алатка влијае врз усвојувањето на англискиот и на германскиот јазик како странски јазици.

- 18. Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana (2016) *Creating a contemporary classroom*. Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 13 (2). pp. 71-73. ISSN 1857-92**

Евалуација: Училищата претставува примарен педагошки и просторен елемент на училиштето. Како основен елемент на секоја образовна институција има исклучително големо значење бидејќи процесот на едукација на човекот, односно неговото образование

и воспитание во организирана форма, започнува токму во училищата. Треба да се има предвид сознанието дека една училишта не може да се издигне до нивото на современа без добро водство и координација од страна на наставникот, кој како „невидлив“ водач и менаџер на информации ги поттикнува учениците и им нуди разни извори и можности за учење. Наставникот треба да ги следи новите тенденции во образованието и да креира промени во училищата.

19. Ivanova, Biljana and **Kuzmanovska, Dragana** and Kirova, Snezana (2016) *Prefix negation in English, German, and Macedonian language in the teaching process - analysis of explicit lexical prefix negations*. Зборник на трудови / Прва меѓународна научна конференција филологија, култура и образование, 18-19 март 2016, Штип. pp. 238-246. ISSN ISBN 978-608-244-308-9

Евалуација: Во овој труд се разработуваат разликите и сличностите помеѓу негациите во двата јазика преку одговори дадени на прашањата во прашалникот од страна на студентите по англиски и германски јазик. Направено е истражување преку кое се утврдува степенот на познавање на експлицитната негација во англискиот и во германскиот јазик.

20. **Kuzmanovska, Dragana** and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana (2016) *Фразеологизмот во наставата по странски јазик – пречка или предизвик*. In: Научно-стручна трибина „Предизвиците и перспективите на учителската професија“, 7 Oct 2016, Stip, Macedonia.

Евалуација: Трудот произлегува од согледувањата на предностите и негативностите при изучување на еден од странските јазици, англискиот и германскиот јазик, кои се изучуваат како прв и втор странски јазик и во основно и во средно образование. Ние како наставници по странски јазик не можеме, а да не го потенцираме недостигот од употреба на фразеологизмите во наставата по странски јазик, кои како што знаеме се многу застапена категорија во секој јазик. Всушност, не постои јазик без фразеологизми, што значи дека не треба да се замисли настава по јазик без нивна употреба.

21. **Kuzmanovska, Dragana** and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana (2016) *Интернационалниот карактер на народните пословици и поговорки*. In: IV научно-стручна конференција со меѓународен карактер на тема „Современото воспитание и образование - состојби, предизвици и перспективи“, 18 May 2016, Stip, Macedonia.

Евалуација: Пословиците и поговорките (ПП) се паремиски единици кои поради нивната широка распространетост предизвикуваат многумина лингвисти да продрат подлабоко во јазичната ризница на повеќе народи и да ги истражуваат сличностите и разликите. Повеќето ПП се познати на многу јазици и ако ги преминат границите на една нација стануваат неограничено распространети, односно присутни во повеќе јазични системи што говори за нивниот интернационален карактер што е предмет на нашево истражување. Поминувајќи го долгиот пат низ вековите испреплетен со сложени и тешки услови на егзистирање, повеќето ПП претрпеле и различни модификации во процесот на нивното преведување, односно трансферирање од еден на друг јазик. Иако станале интернационални, тие постојат во форма на многубројни национални варијанти. При таквите процеси успеале да опстанат само интернационалните ПП кај оние народи коишто припаѓаат кон исто семејство на јазици, како што е индоевропското семејство на јазици во кое се вбројуваат и македонскиот, англискиот и германскиот јазик.

22. **Kuzmanovska, Dragana** and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana (2016) *Улогата на наставникот во интеркултуралното образование*. In: Научно-стручна трибина „Учителот и средината за учење и развој“, 02 Oct 2015, Stip, Macedonia.

Евалуација: Интеркултурализмот е еден од поновите поими во речникот на еден млад човек, на еден ученик кој активно е вклучен во образовниот процес. Токму поради ова, наша цел е да го доближиме овој поим до него и да му помогнеме поблиску да се запознае со него, а како поинаку би можеле да го направиме ова освен преку потенцирање на големата улога на наставникот во него. Освен голема улога, наставникот има и голема одговорност во процесот на интеркултуралното образование, затоа што тој е главниот виновник за недоволно посветеното внимание на интеркултурализмот во наставниот процес. Целта на овој труд е да ја потенцира главната улога на наставникот по странски јазици за развивање на интеркултуралните вредности кај учениците. Овој труд настана како резултат на спроведената анкета кај учениците од средните училишта кои ги изучуваат англискиот и германскиот јазик, како прв и втор странски јазик, чии резултати укажуваат на фактот што повеќето ученици сметаат дека е посветено недоволно внимание на интеркултуралното образование и дека освен изучување на странски јазици е потребно разбирање на културата.

- 23. Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana (2015) Еквивалентност помеѓу поговорките и пословиците во македонскиот, германскиот и англискиот јазик.** In: Јазичната слика на светот, 23-24 Apr 2015, Skopje, Macedonia.

Евалуација: Во овој труд станува збор за специфичната категорија на паремиските единици пословици и поговорки и можноста за изнаоѓање на нивни еквиваленти во германскиот, македонскиот и англискиот јазик. Предмет на нашево истражување, всушност, е воочување на сличностите и разликите меѓу нив и овозможување полесно нивно усвојување, а со тоа и почесто нивно користење во секојдневното општење на луѓето. Поради ова се истакнува потребата за изнаоѓање на соодветен еквивалент на овие јазични единици од јазикот извор, германскиот јазик во јазикот-цел, македонскиот и англискиот јазик. Со овој труд ние ќе се обидеме да го отвориме ова прашање и да дадеме наше видување за овој проблем.

2017

24. Dimova, Violeta and Daskalovska, Nina and **Kuzmanovska, Dragana** and Ivanova, Biljana (2017) *Дополнителната настава прв чекор во подобрување на јазичната компетенција на студентите на Филолошкиот факултет-идни наставници по македонски, англиски и германски јазик.* Knowledge – International Journal, 20 (6). pp. 2787-2791. ISSN 1857-923X

Евалуација: Во овој труд ги анализираме резултатите од првите тестирања на студентите од прва година на катедрите по македонски, англиски и германски јазик, како првични показатели на претходно здобиените знаења на учениците од средното образование, а сега студенти на Филолошкиот факултет, во рамките на проектот „Дополнителната настава во функција на подобрување на знаењата на студентите на Филолошкиот факултет“. Потребата од еден ваков проект произлезе од нашите сознанија како професори на факултетите што „произведуваат“ идни наставници по македонски, англиски и германски јазик дека успехот во усвојувањето нови знаења на едно повисоко, академско ниво зависи пред сè од детектирање на слабостите/предностите и компетенциите со кои се здобиле учениците претходно, за подоцна низ високото образование да се подобруваат, не само студиските програми, туку и методите со кои ние, како нивни наставници ќе го подобриме квалитетот на академската настава.

25. Daskalovska, Nina and Dimova, Violeta and **Kuzmanovska, Dragana** and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana and Ulanska, Tatjana and Tasevska, Marica and Hadzi-Nikolova, Adrijana (2017) *The role of supplemental instruction in improving students' language competence at the Faculty of Philology.* Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 19.3 (14). pp. 185-191. ISSN 1857-923X

Евалуација: Фокусот на овој труд е проектот „Дополнителна настава како алатка за подобрување на јазичната компетенција на студентите на Филолошкиот факултет“. Студентите кои се запишуваат во прва година на студии на Филолошкиот факултет во Штип имаат различни нивоа на јазична компетенција, така што оние со пониско ниво на владеење се соочуваат со тешкотии во постигнувањето на целите за учење на курсевите по современ македонски / англиски / германски јазик. Затоа, целта на овој проект е да ги утврди ефектите од дополнителната настава за подобрување на јазичната компетенција на учениците кои ќе им помогнат да постигнат добри резултати од учењето.

26. Marolova, Darinka and **Kuzmanovska, Dragana** (2017) *Топонимите во книжевниот превод (германски-македонски)*. Годишен зборник 2011 - Филолошки факултет, УГД - Штип, 9 (9). pp. 39-47. ISSN 1857-7059

Евалуација: Предмет на истражување на овој труд се топонимите во германскиот јазик и нивните преводни еквиваленти во македонскиот јазик. Корпусот на истражувањето го чинат дела од германската книжевност и нивните македонски преводи. Цел на истражувањето е од транслатолошки аспект да се определат постапките, применувани при преводот, односно дали и до која мера се преводливи топонимите. Притоа е очекувано дека најголемиот број на топоними се непреводливи, затоа се преземаат по пат на транскрипција или транслитерација, со извесна адаптација кон јазикот-цел, а помал број топоними се преведуваат по пат на модулација или буквален превод.

27. Ivanova, Biljana and Kirova, Snezana and **Kuzmanovska, Dragana** (2017) *Teaching profession – a good choice or not?* Годишен зборник, Факултет за образовни науки. ISSN 1409-9187

Евалуација: Наставните насоки на факултетите се едни од најважните нишки на едно општество кое се стреми да има постојан и квалитетен образовен систем. Целта на овој труд е да се одредат процесите и селективните однесувања на идните наставници кои се дел од наставните насоки по англиски јазик и книжевност и германски јазик и книжевност при Филолошкиот факултет, УГД – Штип, чиешто резултати дадоа пример како љубовта кон професијата е најважниот фактор во однесувањето на еден иден наставник.

28. **Kuzmanovska, Dragana** and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana (2017) *Имплементација на електронските медиуми во наставата по странски јазици*. In: 4th International Scientific Conference: Social Change in the Global World, 06-07 Sept 2017, Stip, Macedonia

Евалуација: Примената на електронските медиуми има големо значење и доведува до постигнување на важни педагошки ефекти, како во работата на наставникот, така и во работата на ученикот. Целта на трудот е да поттикнеме осовременување на наставата по странски јазици преку имплементација на електронските медиуми, односно преку креативен пристап да се надминат недостатоците на традиционалната настава по странски јазик, да се поттикне ученикот на поголема љубопитност и на тој начин да се доведе до постигнување на позитивни резултати во совладување на предвидените наставни содржини.

29. Ivanova, Biljana and Kirova, Snezana and **Kuzmanovska, Dragana** (2017) *Multimedia in teaching foreign languages*. In: Петта научно-стручна конференција со меѓународен карактер на тема „Современото воспитание и образование - состојби, предизвици и перспективи“, 17 May 2017, Stip, Macedonia

Евалуација: Сведоци сме на револуција на издигнување на технологијата и нејзина употреба во наставата. Нејзината употреба влијае врз образовниот систем и начинот на кој луѓето соработуваат и работат во општеството. Ова напредно издигнување на технологијата понуди нов образовен модел кој цврсто е инкорпориран во изучувањето на странски јазици.

Во овој труд ќе направиме еден стручен преглед на употребата на мултимедијалниот наставен час како образовно средство, зошто да ја користиме мултимедијалноста во наставата по странски јазици, како и предностите и недостатоците од нејзиното користење.

30. Kirova, Snezana and Ulanska, Tatjana and **Kuzmanovska, Dragana** and Ivanova, Biljana (2017) *Computerisation in mandatory schooling in Macedonia with an account to foreign language teaching*. In: 11th International Technology, Education and Development Conference INTED 2017, 6-8 March, 2017, Valencia, Spain.

Евалуација: Овој труд дава преглед на тоа како наставниците и учениците гледаат на ИКТ како алатка во наставниот процес по странски јазик преку одговарање на прашалници и анализа на одговорите преку неколку заклучоци. Целта на трудот е да се обезбеди увид во тоа како наставниците и учениците ја разбираат имплементацијата на ИКТ во наставниот процес во училищата по странски јазик и се извлекуваат неколку заклучоци во врска со соодветните промени неопходни за подобрување на наставниот кадар и наставата за обука на наставници.

31. Kirova, Snezana and **Kuzmanovska, Dragana** and Ivanova, Biljana (2017) *Споредба на пословиците на четири јазици*. In: International Conference dedicated to the 1100th Anniversary of the death of St. Kliment, 23-24 June 2016, Stip, Macedonia.

Евалуација: Проблемот околу вклучувањето на елементите од културата во странскиот/втор јазик стана навистина популарно поради поголемата свесност дека јазикот и културата се неразделиви, тие се толку поврзани меѓусебно што не можеме да комуницираме успешно доколку не сме свесни за заедницата и околината со која комуницираме. Последователно, учењето странски јазик не може да биде успешно без да се развие културната свесност. Постојат голем број на начини за да се постигне ова, а еден од нив е користењето на автентични текстови напишани на јазиците кои се предмет на нашето истражување. Како непроменети идиоматски изрази со метафорично значење пословиците можат да се најдат во различни јазици често со слична форма и значење бидејќи тие ги изразуваат животните искуства на луѓето и нивните егзистенцијални проблеми кои имаат културен карактер. Авторите на овој труд континуирано ги употребуваат пословиците во нивната настава по Современ англиски јазик и Современ германски јазик на универзитетско ниво на Филолошкиот факултет при УГД во Штип, со што овој труд го претставува обидот за споредување на еден број на пословици на четири јазици: англиски, германски, македонски и српски јазик.

32. Ivanova, Biljana and Kirova, Snezana and **Kuzmanovska, Dragana** (2017) *Влијание на вештините за пишување и зборување на комуникацијата на студентите на англиски и германски јазик*. In: Втора меѓународна научна конференција ФИЛКО Филологија, култура и образование, 10-11 May 2017, Voronezh, Russia.

Евалуација: Употребата на модерни пристапи во комуникативната настава по јазик во јазичните училиници и широката употреба на англискиот и германскиот јазик ја зголемија побарувачката за добри комуникациски вештини. Овој труд се обидува да го испита влијанието коешто пишувањето и зборувањето го имаат врз комуникацијата на учениците на англиски и германски јазик со испитување на резултатите добиени од прашалникот. Прашалникот опфаќа вкупно 40 студенти од четврта година од Катедрата по англиски јазик и литература и Катедрата по германски јазик и литература при Филолошкиот факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

33. **Kuzmanovska, Dragana** and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana (2017) *Македонскиот предлог на – камен на сонување кај изучувачите на германскиот и англискиот*

јазик. In: Втора меѓународна научна конференција ФИЛКО Филологија, култура и образование, 10-11 Мај 2017, Voronezh, Russia.

Евалуација: Предлозите се специфична категорија на зборови која бара посебно внимание во процесот на изучување на странски јазици и која претставува „камен на сопнување“ при изведување на наставата на странски јазици. Преку овој труд ќе се обидеме да ги воочиме основните проблеми кои се јавуваат кај изучувачите на странските јазици, пред сè германскиот и англискиот јазик, преку примери со македонскиот предлог на. Како комплексни лексички единици предлозите служат за изразување на релации помеѓу два ентитета, и тоа самиот објект кој се набљудува од една страна и од кој аспект се набљудува истиот (мак. јаз.: Ученикот седи на масата/на столот). Македонскиот предлог *на* во германскиот јазик се јавува преку две лексички единици *auf/an* (герм. ј: *Der Schüler sitzt an dem Tisch/auf dem Stuhl*), како и во англискиот јазик преку *at/on* (англ. јаз.: *The student is sitting at the table/on the chair*). Овој труд ќе го посветиме на откривање на функционалните разлики кои постојат меѓу овие предлози и кои зависат од многу фактори, кои се од големо значење за македонските изучувачи на германски и на англиски јазик како два најзастапени светски јазици во сите сфери на постоење.

2018

34. Ivanova, Biljana and Kirova, Snezana and **Kuzmanovska, Dragana** (2018) *Developing Ideas for Writing Essays in Foreign Languages*. Proceeding book: Contemporary education - condition, challenges and perspectives, VI International Scientific Conference. pp. 135-138. ISSN ISBN 978-608-244-525-0

Евалуација: Пишувањето есеј по странски јазик претставува предизвик за студентите и учениците. Со појавувањето на државната матура каде што има посебен дел за пишување есеј и на часовите по пишување на факултетите се обрнува посебно внимание на тоа како да се напише есеј на странски јазик, притоа внимавајќи на правилата и редоследот на самиот есеј. Во овој труд се обрнува посебно внимание на развивање на идеите кои се користат при пишувањето на есеј со цел да им се помогне на студентите односно учениците да се здобијат со инспирација и да се поттикнат да пишуваат на начин кој им соодветствува на нивните јазични вештини.

35. Dimova, Violeta and Kirova, Snezana and **Kuzmanovska, Dragana** (2018) *Literary text and its implications in teaching languages*. Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 22 (6). 1485-1488 . ISSN 1857-923X

Евалуација: Изучувањето на книжевноста во наставата по странски јазици (пр. англиски, германски) и во наставата по македонски јазик треба се организира низ наставниот процес на учење и усвојување граматички содржини и збогатување на лексичкиот фонд на зборови, преку дополнување и планирање такви наставни програми и примена на методи и методички постапки што ќе бидат сфатени во нивната комплементарност. Во трудот се опишуваат неколку методички постапки за интерпретација на книжевен текст, а заклучокот е дека функционалното поврзување на наставата по јазик со наставата по литература доведува до економичност и рационализација во воспитно-образовната работа.

36. **Kuzmanovska, Dragana** and Kirova, Snezana and Daskalovska, Nina and Dimova, Violeta (2018) *Developing Phraseological Competence in Foreign Language Learners*. In: 12th International Technology, Education and Development Conference INTED 2018, 5-7 March 2018, Valencia, Spain.

Евалуација: Трудот е резултат на проектот „Дополнителна настава како алатка за подобрување на јазичната компетенција на студентите на Филолошкиот факултет“. Студентите запишани во првата година на Филолошкиот факултет во Штип доаѓаат со

различни јазични компетенции кои ги развиле или стекнале во текот на своето претходно образование. Целта на проектот е да обезбеди дополнителна настава на македонски / англиски / германски јазик која ќе им помогне на учениците да ги надминат тешкотиите што можат да се појават за време на нивните студии, но во овој труд се концентрираме на фразеолошката компетенција како важен елемент на компетенцијата на пишаниот и говорен јазик.

37. Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana and Daskalovska, Nina and Dimova, Violeta (2018) Greater degree of equivalence of phraseologisms from mother tongue as a fertile ground for studying them in a foreign language. In: 12th International Technology, Education and Development Conference INTED 2018, 5-7 March 2018, Valencia, Spain.

Евалуација: Фразеологизмите како специфични лексички конструкции сами по себе се тешки да се усвојат без разлика дали во прашање е мајчин или странски јазик, па оттука и тврдењето на многумина дека се тешки за македонските студенти на англиски и германски како странски јазици. Сепак, целосните или делумните еквивалентни фразеологизми кои се наоѓаат во учебниците по странски јазик се сметаат за поволната околност, односно колку е поголемо нивото на еквивалентност на фразеологизмите од мајчиниот јазик, толку е поплодна почвата за учење странски јазик, во нашиот случај англиски или германски. Целта на овој труд е да ја потврдиме нашата теза дека степенот на еквивалентност на фразеологизмите е од голема помош при нивното усвојување во настава по странски јазик.

1. **Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana and Ivanova, Snezana (2018) ЕДНА ЛАСТОВИЧКА НЕ ПРАВИ ПРОЛЕТ** - Меѓународна научна конференција МИСИРКОВ – ПРЕДИЗВИК ЗА НОВИ ПРОУЧУВАЊА ВО НАУКАТА, 2 и 3 ноември, Струмица 2016 (во печат).
2. **Kuzmanovska, Dragana and Mrmeska, Viktorija (2018) КОЛОКАЦИИТЕ КАКО НЕИДИОМАТСКИ ФРАЗЕОЛОГИЗМИ ПРОСЛЕДЕНИ ПРЕКУ ПРИМЕРИ ОД ГЕРМАНСКИОТ ЈАЗИК-** Трета меѓународна конференција ФИЛКО, Филолошки факултет при УГД - Штип, 26-27 април 2018, Штип (во печат).
3. **Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana and Ivanova, Snezana (2018) ИДИОМИ И ФРАЗЕОЛОШКИ ИЗРАЗИ СО ГЛАВНА КОМПОНЕНТА БРОЕВИ-** Трета меѓународна конференција ФИЛКО, Филолошки факултет при УГД -Штип, 26-27 април 2018, Штип (во печат).
4. **Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana (2018) Фразеолошката еквивалентност како комуникациска алатка** - КОНФЕРЕНЦИЈА ПО ВЪПРОСИТЕ НА ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЈА В ХУМАНИТАРИСТИКАТА. 2.5-5.5.2018, Пехчево, Македонија (во печат).
5. **Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana (2018) Германско-англиско-македонски фразеолошки речник** - КОНФЕРЕНЦИЈА ПО ВЪПРОСИТЕ НА ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЈА В ХУМАНИТАРИСТИКАТА. 2.5-5.5.2018, Пехчево, Македонија (во печат).
6. **Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana and Mrmeska, Viktorija (2018) УПОТРЕБАТА НА ФРАЗЕОЛОГИЗМИТЕ ВО НАСТАВАТА ПО СТРАНСКИ ЈАЗИК-** Hikmet, Journal of Scientific Research, (во печат).

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Комисијата со задоволство констатира дека според објавените научни и научно-стручни трудови, учеството во научноистражувачки проекти, учеството на интернационални и домашни конференции, симпозиуми, конгреси, како и другите активности и функции наведени во рефератот, доц. д-р Драгана Кузмановска поседува извонредни квалитети за наставна и научноистражувачка работа. Со својот професионален, сериозен и одговорен однос дава голем придонес во работата. Нејзината научноистражувачка дејност е богата со научни трудови кои презентираат оригинални научни резултати. Автор е и на неколку прегледни трудови.

Согласно со Законот за високо образование, како и Правилникот за единствените критериуми за избор во наставни, наставно-научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип, кандидатката доц. д-р Драгана Кузмановска ги исполнува критериумите за да биде избрана во звањето **вонреден професор** и за целокупната активност во извештајниот период има остварено (НО+НИ+САОР) = 371,2 поени.

Поради тоа, Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет **да го усвои нашиот предлог и доц. д-р Драгана Кузмановска ја избере во звањето вонреден професор за наставно-научната област германистика и граматика, семантика, семиотика, синтакса на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Силвана Симоска, редовен професор, претседател, с.р.

Д-р Елена Цицковска, вонреден професор, член, с.р.

Д-р Катерина Велјановска, редовен професор, член, с.р.

ТАБЕЛА
НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ НА
Д-Р ДРАГАНА КУЗМАНОВСКА

Р. бр.	Наставно-образовна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
1.	Избрана во звање помлад лектор	1	10	/	/	10
2.	Избрана во звање лектор	1	15	/	/	15
3.	Избрана во звање доцент	1	30	/	/	30
4.	Позитивно рецензирана скрипта	1	8	/	/	8
5.	Позитивно рецензиран практикум	1	8	/	/	8
6.	Ментор на одбранет магистерски труд	2	3	/	/	6
7.	Ментор на одбранета дипломска работа (максимум 7)	7	1	/	/	7
8.	Член на комисија на магистерски труд	1	1	/	/	1
9.	Член на комисија за одбрана на дипломска работа (максимум 7)	7	0,2	/	/	1,4
10.	Предавања (неделен просечен фонд на часови во изборниот период на прв циклус студии)	13x5 години	8 часа 1 поен	/	/	8,13
11.	Вежби (неделен просечен фонд на часови во изборниот период на прв циклус студии)	9x5 години	16 часа 0,5 поени	/	/	1,4
12.	Одржани предавања (или консултации) на втор циклус студии по одржан курс	5x5 години	8 часа 1 поен	/	/	3,13
13.	Одржани вежби на втор циклус студии	4x5 години	16 часа 0,5 поени	/	/	0,6
14.	Рецензент на соработници	1	1	/	/	1
15.	Рецензент на труд од областа на наставно-образовната дејност	10	1,5	/	/	15
ВКУПНО						125,66
Р. бр.	Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
1.	Прегледен труд Труд бр.: 26	1	5	/	/	5
2.	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор, втор автор, останати автори) Труд бр.: 13,18, 36, 37, (прв автор); 19 (втор автор); 25, 30, 35 (трет автор)	/	/	4x9 поени 1x6 поени 3x3 поени	36 6 9	51

3.	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир Труд бр.: 31, 34 (прв автор); 27(втор автор);	2	2	1	3	8
4.	Трудови објавени во домашни и странски научни списанија Труд бр.: 1, 2, 3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,14,15,16,17,20,21,22,23,24,28,29,30,32,33,35	27	3	/	/	81
5.	Учество на научен собир со реферат (постер/усно)	11	1,5	3	2	22,5
6.	Одржано предавање по покана на научна институција	/	/	1	3	3
7.	Одбранета докторска дисертација	1	8	/	/	8
8.	Одбранет магистерски труд	1	4	/	/	4
9.	Учесник во научен проект (максимум во три проекти)	3	2	/	/	6
10.	Уредник на научно списание (СЦИ/ЦА/останати)	1	6	/	/	6
11.	Член на уредувачки одбор на научно списание „Палимпсест“ (СЦИ/ЦА/останати)	1	2	/	/	2
12.	Уредник на зборник на трудови од научен собир („ФИЛКО“, „Климентовото дело“)	2	1	/	/	2
13.	Претседател на организациски или научен одбор на научен собир („ФИЛКО“, „Климентовото дело“)	2	2	/	/	4
ВКУПНО						197,5
Р. бр.	Стручно-апликативна дејност и организациско-развијна дејност	Поени				Вкупно
		Во земјава		Во странство		
		број	поени	број	поени	
1.	Учесник во научен проект (максимум во три проекти)	3	5	/	/	15
2.	Елаборати (прв и втор циклус студии)	4	2	/	/	8
3.	Декан	1	12	/	/	12
4.	Шеф на Институт за јазици	1	4	/	/	4
5.	Член на Ректорска управа	1	5	/	/	5
6.	Член на Наставно-научен совет	1	2	/	/	2
7.	Член на Институтот за јазици	1	2	/	/	2
8.	Класен раководител, согласно со Кредит-трансфер системот – ЕКТС (трета и четврта години)	2	4	/	/	16
ВКУПНО						48
ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ						371,2